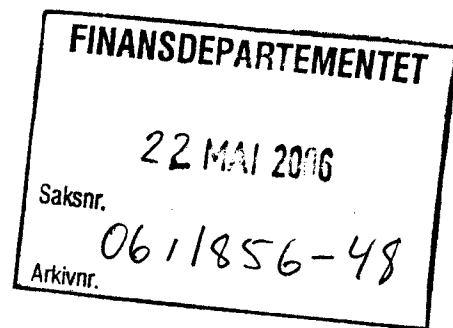

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Deres ref.
06/1856 FM KSj

Vår ref.
FST/FIM/PAA

Oslo
15.05.2006

Høring – utkast til forskrifter til ny forsikringslov mv.

Det vises til Finansdepartementet brev av 03.04.2006.

Høringen gjelder forskrifter til den nye forsikringsloven og lov om obligatorisk tjenstepensjon. Viktige hensyn bak vedtatte lovendringer og foreslåtte forskriftsendringer er å samle, forenkle og modernisere regelverket og å fremme en ordnet konkurranse mellom de ulike tjenesteleverandørene. Forskriftsforslaget er etter Norges Banks vurdering i stor grad en detaljert utfylling og avgrensning av prinsipper som er nedelt i lov, eller som følger av EUs pensjonskassedirektiv. Vi viser i den forbindelse til våre uttalelser av 10.10.2001 og 22.12.2004 hvor Norges Bank støttet en forenkling av regelverket.

Etter vårt syn fremstår regelverket på forsikringsområdet fortsatt som svært komplisert og krevende å få oversikt over. Departementet peker i høringsnotatet på at en ikke har fått gjort noen fullstendig gjennomgang og modernisering av forskriftsverket. Norges Bank vil derfor understreke at det er viktig å fortsette arbeidet med å forenkle og rydde.

Nedenfor kommenterer Norges Bank enkelte av de bestemmelser som foreslås. Utover dette ønsker ikke Norges Bank å gå inn på de mange tekniske forhold som høringen omfatter.

Ikrafttreden av de nye virksomhetsreglene for livsforsikringselskaper og pensjonskasser (forsikringslovens kapitler 7 og 9) foreslås i utgangspunktet satt til 1.1.2008. Departementet sier i høringsnotatet at det ikke kan utelukkes at enkelte institusjoner av praktiske årsaker kan ha vanskelig for å overholde denne fristen. Det åpnes derfor for at gjennomføringen kan utsettes til 1. januar 2009 for institusjoner som gir Kredittilsynet melding om dette innen 1. desember 2007. Siden det bare kreves melding vil en slik utsettelse i praksis være valgfri for institusjonene. I høringsnotatet påpekes det at hensynet til oversiktighet og enkelhet for forsikringstakerne, og hensynet til sammenlignbarhet mellom selskapenes regnskaper taler for at det på et fastsatt tidspunkt bør være en samlet overgang til den nye lovgivningen. Norges Bank mener disse hensynene tilsier at virksomhetsreglene bør tre i kraft for alle institusjoner 1.1.2008.

Det foreslås at forskrifter om kapitalforvaltning og solvensmarginkrav videreføres og skal gjelde for livsforsikringselskaper og pensjonskasser. I høringsnotatet heter det (side 13) at sentrale forskrifter (medregnet de to nevnte og kontoforskriften) i denne omgang lar seg

videreføre uten vesentlige endringer, og at en gjennomgang og i tilfelle modernisering av slike forskrifter vil kunne utstå inntil videre og håndteres fortløpende som enkeltsaker. Videre uttaler departementet (side 14) at pensjonskassedirektivet fører til at det trengs enkelte forskrifter for pensjonsforetak generelt for å sikre gjennomføringen av direktivet i norsk rett, bla nye krav vedrørende solvensmarginkapital og kapitalforvaltning. Det påpekes imidlertid at direktivet på disse områdene bygger på de EU/EØS-reglene som er fastsatt for livsforsikringsselskaper, og at de tilsvarende norske forskriftene derfor i hovedsak kan legges til grunn. Av hensyn til helheten i det nye regelverket savner Norges Bank en generell gjennomgang av reglene for pensjonskassers kapitalforvaltning i forhold pensjonskassedirektivet. For eksempel er ikke grensen på 35 % for aksjeandelen (som foreslås videreført) tilpasset direktivets bestemmelse om aksjeandel. I Kredittilsynet brev av 24.10.2005 til Finansdepartementet (med forslaget til forskrifter) heter det at tilsynet ser behov for en grundig behandling av regelverket for kapitalforvaltning i pensjonskasser og vil oversende utkast til forskrifter om dette til departementet.

Det foreslås at vederlag som avtales for forvaltning av særskilt investeringsportefølje knyttet til kollektiv pensjons- eller livrenteordning, kan gjøres resultatavhengig i forhold til en fastsatt referanseportefølje, dersom forsikringstakeren må anses som profesjonell kunde. Et foretak som oppfyller kravene til størrelse i forsikringsavtaleloven § 1-3 anses her som profesjonell kunde. I høringsnotatet heter det at et alternativ kan være å knytte regelen til definisjonen av skillet mellom store og små foretak i regnskapsloven. Etter Norges Banks vurdering er problemet med en slik avgrensning at det ikke nødvendigvis er noen sammenheng mellom størrelsen på et foretak og profesjonalitet på dette området. I departementets høringsnotat (side 18) vises det til at Kredittilsynet i sitt utkast til høringsnotat av 24.10.2005 har uttalt at forsikringslovgivningens regler på dette området bør samordnes med regelverket for verdipapirfond (og at Kredittilsynet arbeider med regler om dette). Norges Bank er enig med Kredittilsynet i at slik samordning kan være ønskelig. I den forbindelse viser vi til vår høringsuttalelse av 15.4.2005 til departementets forslag om regulering for spesialfond. I spørsmål om skille mellom profesjonelle og ikke-profesjonelle investorer uttalte Norges Bank der at det i utgangspunktet må være opp til den enkelte investor, privat eller ikke, om og eventuelt hvor stor del av formuen vedkommende ønsker å plassere i hedgefond eller andre investeringsalternativer. Analogien her er at det bør være opp til den enkelte kunde i kollektive pensjons- eller livrenteordninger å avgjøre om honoraret skal være resultatavhengig eller ikke. I begge tilfelle er det lagt stor vekt på å sikre at kunden har et best mulig informasjonsgrunnlag for sin beslutning.

Det følger av lov om obligatorisk tjenstepensjon at kostnadene ved administrasjon av innskuddspensjonsordning skal dekkes av arbeidsgiver. (Unntak er kostnader ved endring av investeringsportefølje i avtaler med individuelle investeringsvalg.) På bakgrunn av ulike tolkninger som har fremkommet, er det i forslaget til forskrift om innskuddspensjonsordninger som skal oppfylle minstekravene i lov om obligatorisk tjenstepensjon tatt inn noen utdypende bestemmelser om arbeidsgivers kostnadsansvar. Blant annet er det presisert at administrasjonskostnader inkluderer kostnader for forvaltning av pensjonskapitalen.

Forslaget til forskrift innebærer at arbeidsgivere kan ha insentiv til å velge et enkelt og billig forvaltningsmandat, f.eks. bankinnskudd. Det kan gi mindre forventet avkastning på den oppsamlede pensjonskapitalen, og kan gå ut over de fremtidige pensjonærene gjennom lavere forventede pensjonsutbetalinger enn det som kunne vært mulig med et dyrere

forvaltningsmandat, der f.eks. aksjer eller aksjefond inngår. Norges Bank mener det vil være mer i tråd med pensjonssparernes interesser dersom foretaket får ansvar for å dekke en fast, standardisert kostnad. Vi viser til vår høringsuttalelse av 08.08.2005 til NOU 2005: 15 - Obligatorisk tjenstepensjon, der Norges Bank også så for seg at pensjonærene gis større innflytelse på investeringsvalget:

"Foretaket som etablerer ordninga vil slik forslaget er forma ut, ha interesse av en passiv forvaltningsstrategi. De framtidige pensjonærene er representert i styringsgruppa. Deres rolle er dermed begrenset til at de skal uttale seg om forvaltningsstrategi (Innskuddspensjonslovens § 2-6). Norges Banks inntrykk fra internasjonale utredninger er at det i de fleste europeiske land er pensjonærens representanter som har bestemmende myndighet ved valg av investeringsprofil for tilsvarende innskuddsbaserte kollektive pensjonsporteføljer. Det bør vurderes om ikke dette ville være en hensiktsmessig bestemmelse også i Norge. Om en skulle velge en slik løsning, kan det være naturlig om foretaket får ansvar for en fast administrasjonskostnad til dekning av en standardisert porteføljeforvaltning og ansvar for kostnader som ikke er avhengig av forvaltningsstrategi. Merkostnader ved hyppige skift i porteføljen bør i så fall bæres av pensjonærene som jo også får glede av eventuell meravkastning."

En slik løsning vil innebære at faktiske kostnader utover normkostnaden dekkes av de fremtidige pensjonærene. Dersom de faktiske kostnadene er lavere enn normen vil differansen tilfalle de fremtidige pensjonærene. Det kan være hensiktsmessig at normsatsen fastsettes av Kredittilsynet og oppdateres regelmessig.

En ordning der foretaket dekker administrasjonskostnader etter en sjablonmessig fastsatt sats er i tråd med Kredittilsynets tolkningsforslag i brev av 28.02.2006 til Finansdepartementet. Norges Bank har ikke vurdert om en løsning med dekning av en normal kostnad i stedet for virkelig kostnad er i samsvar med lov om obligatorisk tjenstepensjon § 4 tredje ledd.

Med hilsen

Birger Vikøren

Per Atle Aronsen